Dosarul nr. 3a-159/23 **judecătoria Soroca, sediul Central,**
Judecător: Cristina Botnaru.

Decizie

25 februarie 2025 mun. Bălți

Colegiul civil şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Nord

În componenţa:
Preşedintele şedinţei Grumeza Elena
Judecătorii Costaș Natalia; Grosu Stanislav
Grefier Inna Oineagra

examinând, în ședință de judecată publică cererea de apel depusă de avocatul Țurcan-Donțu Arina în interesele lui Bîrcă Oleg împotriva hotărârii Judecătoriei Soroca Sediul Central din 11 august 2023, emisă în cauza civilă în ordinea contenciosului administrativ la cererea de chemare în judecată înaintată de Bîrcă Oleg către Consiliul raional Florești DASPF Florești, persoană terță Bîrcă Cătălina cu privire la anularea actelor administrative,-

a c o n s t a t a t:

Pretențiile reclamantului:

La data de 30.01.2023, Bîrcă Oleg s-a adresat în instanța de contencios administrativ cu acțiune împotriva Consiliul raional Florești Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei Florești, persoană terță Bîrcă Cătălina, cu privire la anularea actelor administrative.

În motivarea acțiunii, reclamantul a indicat că, la data de 11.11.2022, a fost emisă Decizia Direcţiei de Asistenţă Socială şi Protecţia Familiei Floreşti nr. 14 din 11.11.2022, ”cu privire la stabilirea modului de participare la educaţia şi întreţinerea minorului a programului de întrevederi” emisă de Şeful Direcţiei de Asistenţă Socială și Protecţia Familiei Floreşti, Aurelia BURLACU la data de 11.11.2022, înregistrată cu nr. 1754 din 14.11.2022 și a fost recepţionată la 17.11.2022 iar conform art. 165 alin (1) Cod administrativ, indică că prezenta cerere este depusă în termen.

Suplimentar, a indicat că la data de 29 decembrie 2022, prin intermediul serviciului poştal, poştă simplă reclamantul a recepţionat răspunsul cu referire la cererea prealabilă nr. 2000 din 26.12.2022 prin care s-a menţinut Decizia Direcţiei de Asistenţă Socială şi Protecţia Familiei Floreşti nr. 14 din 11.11.2022, cu privire la stabilirea modului de participare la educaţia şi întreţinerea minorului, a programului de întrevederi emisă de Şeful Direcţiei de Asistenţă Socială şi Protecţia Familiei Floreşti, Aurelia BURLACU la data de 11.11.2022, înregistrată cu nr. 1754 din 14.11.2022.

Analizând conţinutul deciziei Direcţiei de Asistentă Socială şi Protecţia Familiei Floreşti nr. 14 din 11.1 1.2022, cu privire la stabilirea modului de participare la educaţia şi întreţinerea minorului, a programului de întrevederi emisă de Şeful Direcţiei de Asistenţă Socială şi Protecţia Familiei Floreşti, Aurelia Burlacu la data de 11.11.2022, înregişţrătă cu nr. 1754 din 14.11.2022 şi răspunsul la cererea prealabilă se atestă în actul administrativ nu

sunt menţiuni despre modul şi termenul de atac al actului administrativ, de aceea prin prisma art.209 alin.(2) Cod administrativ, cu derogare de la alin.(1) lit.b) din art.209 Cod administrativ, termenul pentru contestarea acestuia este de un an. În sensul art. 63 alin.(1) Cod administrativ, art.385 alin.(1) Cod civil, art.388 alin.(1) Cod civil, a invocat că, termenul de un an prevăzut la art.209 alin.(2) Cod administrativ, a început să curgă din 30.12.2022 şi va expira la 30.12.2023 respectiv acţiunea în contencios administrativ a fost depusă la 27.01.2023, respectiv, cu încadrarea în termenul de prescripţie de un an.

A subliniat că, Decizia Direcţiei de Asistenţă Socială şi Protecţia Familiei Floreşti nr. 14 din 11.11.2022, cu privire la stabilirea modului de participare la educaţia şi întreţinerea minorului (-ei, - lor), a programului de întrevederi emisă de Şeful Direcţiei de Asistenţă Socială şi Protecţia Familiei Floreşti, Aurelia Burlacu la data de 11.11.2022, înregistrată cu nr. 1754 din 14.11.2022 este un act administrativ individual, iar la emiterea acesteia autoritatea publică urma să respecte procedura prevăzută de Codul administrativ. Conform art. 78 alin (1) Codul administrativ, procedura administrativă se finalizează prin efectuarea unei operaţiuni administrative sau prin emiterea unui act administrativ individual, respectiv încheierea unui contract administrativ.

A stabilit că art. 82 din Codul administrativ prevede că autoritatea publică întocmeşte, odată cu iniţierea procedurii, un dosar, care va conţine toate documentele ce se referă la procedura în cauză. În momentul în care este pus la dosar, un document se vizează cu numere continue de pagini.

Făcând uz de prevederile art. 83 Codul administrativ, avocata Arina Ţurcan- Donţu (în baza mandatului şi a cererii depuse) s-a prezentat la sediul autorităţii emitente şi a făcut cunoştinţă cu dosarul administrativ, constatând că acesta nu corespunde prevederilor art. 82 din Codul administrativ astfel, la dosarul administrativ lipseşte procesul verbal al şedinţei în care a fost emis actul administrativ contestat, precum şi datele privind modul de îndeplinire a cerinţelor legale privind cvorumul şi majoritatea necesară emiterii unui act administrativ individual de către organele colegiale, fapt care contravine art. 117 din Codul administrativ.

A menţionat că din dosarul administrativ prezentat, autoritatea emitentă a încălcat termenul de examinare de realizare a procedurii administrative prevăzut în art. 60 Cod administrativ alin. (1) Cod Administrativ, termenul general în care o procedură administrativă trebuie finalizată este de 30 de zile.

Totodată, la emiterea actului administrativ contestat autoritatea emitentă a încălcat procedura stabilită în art. 85 şi 94 Cod administrativ, fiind omise obligaţiile cu referire la investigare şi audiere în cadrul procedurii administrative.

Având în vedere impactul prin Decizia Direcţiei de Asistenţă Socială şi Protecţia Familiei Floreşti nr. 14 din 11.11.2022, cu privire la stabilirea modului de participare la educaţia şi întreţinerea minorului a programului de întrevederi emisă de Şeful Direcţiei de Asistenţă Socială şi Protecţia Familiei Floreşti, Aurelia Burlacu la data de 11.11.2022, înregistrată cu nr. 1754 din 14.11.2022 autoritatea publică emitentă trebuia să facă tot ce se poate aştepta, în mod rezonabil şi să dea dovadă de diligenţă cuvenită, pentru a aduce părţile, inclusiv partea apărării şi a asigura participarea efectivă la procedura administrativă a ambilor părinţi, precum şi a asigura tatălui cel puţin „să se apere ”, „să întrebe cele necunoscute”, „să solicite audierea martorilor” şi „să fie asistat de un avocat ales sau din oficiu”, în special prin dispunerea amânării şedinţelor şi repetarea procedurii de comunicare (Cauza Timar şi alţii c. România (Hotărârea din 7 ianuarie 2014, pct. 21)).

La data de 10 noiembrie 2022, avocata Arina Ţurcan Donţu care reprezintă interesele lui Bîrcă Oleg, a fost contactată telefonic şi înştiinţată despre faptul că şedinţa pentru examinarea cererii cu privire la stabilirea graficului de întrevederi este fixată pentru data de 11.11.22.

La data de 10.11.22 prin intermediul poştei electronice, avocata Arina Ţurcan-Donţu a depus cerere cu privire la amânarea examinării cauzei administrative fixate pentru 11 noiembrie 2022, ora 08.30 pe motiv de boală, fiind anexat copia certificatului medical cererea fiind recepționată de pârât la data de 11.11.22 deşi, avocatul a solicitat amânarea examinării cererii prealabile pe motiv de boală, autoritatea publică pârâtă a trecut la examinarea în fond, explicând că ei nu sunt în proces de judecată şi pot examina fără avocat, acţiune care vine în contradicție cu prevederile art.40 alin (1) Cod administrativ, fiind încălcate obligaţiile stabilite în art.40 alin (1) Cod administrativ şi în art. 85 şi 94 Cod administrativ, cu referire la investigare şi audiere în cadrul procedurii administrative.

În urma analizării dosarului administrativ. a mai constat că în dosarul administrativ este anexată cererea depusă de avocata Arina Ţurcan-Donţu în care se solicită amânarea examinării până la momentul când va fi realizată evaluarea psihologică, fiind anexată şi contestația procesului de evaluare astfel contrar normelor procesuale autoritatea publică emitentă nu s-a expus asupra acestei cereri şi nu şi-a motivat soluţia.

Având în vedere că în Republica Moldova nu există posibilitatea efectuării unei evaluări psihologice de persoane autorizate singura posibilitate de stabilire a aspectelor legate de sfera psihologică este constatarea ştiinţifică sub formă de evaluare psihologocă.

A reflectat că din conţinutul actului administrativ contestat, rezultă că autoritatea emitentă nu a respectat obligaţiile instituite în art. 118 Cod administrative, fapt ce condiţionează ilegalitatea acestuia.

Motivarea soluţiei adoptate de către autoritatea publică constituie o îndatorire care înlătură orice aspect discreţionar în realizarea justiţiei, dând părţilor posibilitatea să-şi formeze convingerea cu privire la legalitatea şi temeinicia soluţiei adoptate. Anume motivarea soluţiei prezumă punerea în evidenţă a unor date concrete, care, folosite ca premise, pot determina formularea unei/unor concluzii logice. Or, o simplă afirmare a unei concluzii fără indicarea unei/unor date concrete, fără invocarea modului în care a fost stabilită acea dată sau referirea explicită ori implicită la actele cauzei în general nu presupune nici pe departe ideea de a motiva.

Contrar prevederilor art. 118 Cod administrativ, anume aşa se procedează în actul administrativ contestat, se invocă anumite concluzii, dar vine în contradicţie cu normele invocate şi nu conţine argumente în genere în favoarea unei sau altor concluzii). Astfel, din conţinutul actului administrativ contestat nu este clar care anume probe acumulate de autoritatea emitentă în cadrul procedurii administrative au stat la baza constatării faptului că temeiurile care au determinat stabilirea întrevederilor mamei cu copilul, program pe care clientul meu îl consideră discriminatoriu şi abuziv faţă de copii care au fost abandonaţi de mamă.

Sub aspectul invocate, relevă că autoritatea publică emitentă nu a motivat soluţia pronunţată din mai multe aspecte, aceasta s-a rezumat la o reproducere a unor texte legale, prin invocări neargumentate care au caracter general şi abstract, fără o abordare concretă a acestora la cauza respectivă şi în afara prezentării considerentelor din care să rezulte concret modul în care a apreciat că se impune adoptată anume soluţia pronunţată.

Bîrcă Oleg a menţionat că, actele administrative sunt generatoare de drepturi şi obligaţii pentru părţile procedurii administrative, ceea ce implică necesitatea corespunderii acestora tuturor rigorilor cumulativ în aşa condiţii, elementul de legalitate a actului administrativ stabilit de lege pentru autoritatea publică -încălcarea obligaţiei de motivare a hotărârii şi încălcarea dreptului de a fi reprezentat de un avocat, reclamantul îl consideră încălcat şi solicită anularea actului administrativ.

În actul administrativ contestat, autoritatea publică emitentă invocă existența condiţiilor de trai şi caracteristica pozitivă a lui Bîrcă Cătălina, a.n. *****, c/p *****, cu toate acestea la dosarul administrativ nu au fost anexate înscrisuri ce ar confirma condiţiile de trai, veniturile existente, precum nu a fost prezentat nici înscrisul ce ar confirma angajarea în câmpul muncii, aflarea în proprietate a imobilului indicat astfel afirmaţiile lui Bîrcă Cătălina, expuse în şedinţa de examinare a cererii privind emiterea graficului de întrevederi precum că a agresat-o fizic, ultimul nu şi-a schimbat comportamentul nici după oficializarea căsătoriei.... de nenumărate ori a apelat la ajutorul poliţiei...tatăl copiilor a agresat-o fizic" sunt declarative şi tendenţioase.

În susţinerea poziţiei ce ţine de netemeinicia afirmaţiilor indicate supra, a făcut trimitere la caracteristica eliberată de IP Floreşti care indică că Bîrcă Oleg nu se află în evidenţă ca persoană cu dependente de droguri, alcool sau alte substanțe, agresor familial şi nu a fost atras la răspundere penală sau contravențională pentru violenţă în familie.

Mai mult decât atât, a reținut că atât în caracteristica eliberată de către Primarul comunii s. Băhrineşti, cât şi de IP Floreşti se confirmă faptul că tatăl copiilor se caracterizează pozitiv. Prin urmare consideră lipsite de adevăr afirmaţiile precum că "...în anul 2019 tatăl copiilor a agresat-o fizic pe Cătălina, a numit-o cu cuvinte obscene, apoi a scos-o din curtea casei şi a alungat-o, interzicându-i să mai calce pe acolo şi să îşi vadă copii...".

De fapt, Bîrcă Oleg susţine că mama copiilor ***** atunci când copilul ***** avea vârsta de 3 luni, a abandonat ambii copii şi a mers să domicilieze iniţial în or. Floreşti, la o rudă, după care a plecat peste hotare în Polonia. Ulterior, în perioada de timp descrisă, *****, a locuit cu chirie în mun. Chişinău, iar în anul 2022 a fost plecată la muncă în Germania și în tot acest timp, copiii au crescut împreună cu tata şi bunicii pe linie paternă, fapt confirmat prin certificatul de confirmare eliberat de *****, r. Floreşti. Bîrcă Oleg mai susţine că în discuţie cu fiul său minor *****, dânsul deplânge situaţia că în perioada în care s-a aflat cu mama şi bunica pe linie maternă a fost supus din partea mamei şi a concubinului acesteia şi a bunicii materne a acţiunilor de abuz fizic şi verbal.

Copiii manifestă o frică enormă din partea acţiunilor de abuz fizic la care au fost supuşi. Agresiunea/abuzul fizic în privinţa copiilor, din spusele acestuia, se exprimă prin aplicarea loviturilor, dar au fost şi situaţii când fost fript cu mucul de ţigară, bunelul patern s-a adresat la autoritatea tutelară, dar nu s-au luat măsuri. Din cauza violenţei fizice şi emoţionale la care au fost supuşi, copiii manifestă frica de violenţele ulterioare, şi copiii minori continuă să se afle într-o situaţie extrem vulnerabilă şi tensionantă. Copiii săi minori se simt stresaţi în urma acţiunilor de conflict şi violenţă generate din partea mamei sale.

Bîrcă Oleg a susţinut că fiii minori categoric nu doresc să meargă la domiciliul mamei sale sau a bunicii pe linie maternă, spunându-i că le este frică de a nu fi supuşi iarăşi acţiunilor de agresiune fizică şi verbală. Copii au început a manifesta anxietate şi o frică imensă, în legătură cu care a fost impus de situaţia de a solicita evaluarea psihologică a copiilor în cadrul procesului civil de determinare a domiciliului copilului.

Faptul că între copii şi mama biologică nu există ataşament se confirmă şi prin rapoartele de evaluare psihologică anexate la acţiune.

În contextul faptelor de abuz sesizate, stabilirea unui grafic de întrevederi în care copii sunt obligaţi să meargă la domiciliul mamei, ar reprezenta o formă de abuz faţă de copii.

Bîrcă Oleg a mai menţionat că nu creează impedimente în comunicarea copiilor cu mama, chiar pe 12 şi 13 noiembrie 2022, mama copiilor a fost şi a avut întrevederi cu copiii şi el nu are nimic împotrivă ca aceasta să îi viziteze la domiciliul său. Lipsite de adevăr sunt şi afirmațiile precum că "...nu i s-a permis să vadă copii" or, potrivit datelor prezentate de tată Bîrcă Cătălina s-a prezentat la domiciliul său la data de 12 şi 13 noiembrie 2022 şi a avut întrevederi cu copiii.

În drept, reclamantul și-a întemeiat pretențiile pe dispozițiile art. art. 96, 114, 120, 141, 196, 208, 209, 211,212, 224 alin (1) lit. a), b), d), Cod administrativ solicitând:

- anularea Deciziei Direcţiei de Asistenţă Socială şi Protecţia Familiei Floreşti nr. 14 din 11.11.2022, cu privire la stabilirea modului de participare la educaţia şi întreţinerea minorului(-ei, - lor), a programului de întrevederi emisă de Şeful Direcţiei de Asistenţă Socială şi Protecţia Familiei Floreşti, Aurelia Burlacu la data de 11.11.2022, înregistrată cu nr. 1754 din 14.11.2022;
- anularea răspunsului cu referire la cererea prealabilă nr. 2000 din 26.12.2022 prin care s-a menţinut Decizia Direcţiei de Asistenţă Socială şi Protecţia Familiei Floreşti nr. 14 din 11.11.2022, cu privire la stabilirea modului de participare la educaţia şi întreţinerea minorului(-ei, - lor), a programului de întrevederi emisă de Şeful Direcţiei de Asistenţă Socială şi Protecţia Familiei Floreşti, Aurelia Burlacu la data de 11.11.2022, înregistrată cu nr. 1754 din 14.11.2022.

Poziţia instanţei de fond:

Prin hotărârea Judecătoriei Soroca Sediul Central din 11 august 2023, acțiunea în contencios administrativ la cererea de chemare în judecată a lui Bîrcă Oleg către Consiliul raional Florești Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei Florești, persoană terță Bîrcă Cătălina, cu privire la anularea actelor administrative a fost respinsă ca neîntemeiată.

Solicitarea apelantului:

Invocând netemeinicia soluției instanței de fond, la 11.09.2023 (potrivit dății indicate pe plicul ce conținea cererea de apel nemotivată), Bîrcă Oleg, prin intermediul avocatului Țurcan-Donțu Arina a contestat-o cu apel (nemotivat), solicitând casarea hotărârii judecătoriei Soroca Sediul Central din 11 august 2023, cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere integrală a cererii de chemare în judecată.

Ulterior, la 22.12.2023, Bîrcă Oleg, prin intermediul avocatului Țurcan-Donțu Arina a depus apel motivat împotriva hotărârii judecătoriei Soroca Sediul Central din 11 august 2023.

Termenul de declarare a apelului:

Conform art.231 alin.(1) din Codul administrativ, hotărârile judecătoriilor adoptate în contenciosul administrativ pot fi contestate cu apel.

Potrivit art.232 alin.(1), (2) din Codul administrativ, apelul se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată în termen de 30 de zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termenul de 30 zile de la data notificării hotărârii motivate.

Conform art.111 alin. (3) din Codul de procedură civilă, termenul de procedură stabilit în ani, luni sau zile începe să curgă în ziua imediat următoare datei calendaristice stabilite, datei comunicării actului de procedură sau producerii, evenimentului ori momentului care a condiționat începutul lui.

Din materialele cauzei urmează că hotărârea contestată a fost pronunțată la data de 11.08.2023 (Vol. I, f.d.127), cererea de apel nemotivată formulată de Bîrcă Oleg, prin intermediul avocatului Țurcan-Donțu Arina a fost înregistrată la data 21.08.2023 (Vol. I, f.d. 136). Ulterior, la 04.12.2023 instanța de fond a expediat hotărârea motivată în adresa părților prin intermediul poștei electronice (Vol. I, f.d.157), iar la 22.12.2023, Bîrcă Oleg, prin intermediul avocatului Țurcan-Donțu Arina a depus apelul motivat (Vol. I, f.d. 163). Astfel, instanța de apel conchide că apelul nemotivat și cel motivat a fost depus în termenii prevăzuți de lege.

Argumentele părţilor:

În motivarea apelului, apelantul Bîrcă Oleg, prin intermediul avocatului Țurcan-Donțu Arina a menţionat că hotărârea Judecătoriei Soroca, sediul Central din 11.08.2023 este absolut ilegală și neîntemeiată.

Susține că există suficiente temeiuri pentru admiterea apelului, casarea integrală a hotărârii primei instanțe şi emiterea de către Instanța de Apel a unei noi decizii prin care să se dispună admiterea integrală a cererii de chemare în judecată depuse de către Bîrcă Oleg către Consiliul raional Florești DASPF Floreşti, persoană terță ***** cu privire la anularea actelor administrative.

Apelantul opiniază că instanța de fond nu a dat o apreciere obiectivă si justă înscrisurilor administrate la dosar, nu a constatat şi elucidat pe deplin toate circumstanțele care au importantă pentru soluționarea corectă a cauzei şi în consecință a adoptat o hotărâre ilegală și neîntemeiată.

Atrage atenția asupra faptului că în motivarea acțiunii, Bîrcă Oleg a enunțat atât temeiuri de anulare a actului administrativ pe motiv că decizia dată este contrară legii, deoarece este afectată din punct de vedere procedural, fiind adoptată cu încălcarea procedurii stabilite, totodată a prezentat argumente de anulare pe fond a actului administrativ. Argumentele indicate au fost susținute și probate şi în cadrul examinării în fond a cauzei însă instanța de fond nu a dat apreciere acestora, fapt pentru care a fost depus apelul.

Argumente cu referire la casarea hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri prin care cererea de chemare în judecată depusă de Bîrcă Oleg să fie admisă integral pe motiv că actul administrativ contestat este contrar legii, deoarece este afectat din punct de vedere procedural, iar concluziile primei instanțe, expuse în hotărâre, sunt în contradicție cu circumstanțele pricinii.

Apelantul Bîrcă Oleg consideră că instanța de fond neîntemeiat a dispus respingerea acțiunii depuse de acesta, prin care a solicitat anularea Deciziei Direcției de Asistență Socială şi Protecția Familiei Florești nr. 14 din 11.11.2022, cu privire la stabilirea modului de participare la educația și întreținerea minorului, a programului de întrevederi.

Atrage atenția Instanței de apel că apelantul, Bîrcă Oleg consideră că concluziile primei instanțe, expuse în hotărâre, sunt în contradicție cu circumstanțele pricinii şi anume apelantul/reclamant în acțiunea depusă nu a contestat competenta autorității tutelare în stabilirea programului de întrevederi și nici nu a făcut referire la lipsa împuternicirilor legale. În acțiunea depusă apelantul a făcut referire la temeiuri de anulare a actului administrativ pe

motiv că decizia dată este contrară legii, deoarece este afectată din punct de vedere procedural, fiind adoptată cu încălcarea procedurii stabilite.

Atragem atenția instanței de apel că componența Comisiei care a emis actul administrativ contestat este contrară pct. 5 din Procedura privind întocmirea graficului de întrevederi dintre părinți, bunici, frați, surori aprobată la 22.02.2021, nefiind inclusă în aceasta specialistul în protecția drepturilor copilului.

O alta încălcare de ordin procedural vizează încălcarea pct. 4.4 din Procedura privind întocmirea graficului de întrevederi dintre părinți, bunici, frați, surori aprobată la 22.02.2021, prin emiterea actului administrativ fără a aștepta să fie prezentate Rapoartele de evaluare psihologică a copiilor de către Centrul Republican de Asistență Psihopedagogică. Fiind cercetat în cadrul ședinței de judecată dosarul administrativ s-a constat că în dosarul administrativ este anexată cererea depusă de avocata Arina Turcan-Donțu în care se solicită amânarea examinării până la momentul când va fi realizată evaluarea psihologică, fiind anexată și contestația procesului de evaluare.

Reține că contrar normelor procesuale, autoritatea publică emitentă nu s-a expus asupra acestei cereri și nu și-a motivat soluția. La materialele dosarului administrativ a fost anexată de către apelant dovada contestării competenței Serviciului de Asistență Psihopedagogică Floreşti și primirea în procedură de către Centrul Republican de Asistență Psihopedagogică. Deşi reprezentantul pârâtului/intimat nu a putut explica în ședința de judecată cum au emis actul administrativ în lipsa evaluării psihologice din moment ce Comisia a admis cererea de reclamare a probelor prezentată de către reclamantul/apelant, iar în privința autorității care urma să evalueze psihologic copiii s-a depus contestație ce ulterior a fost admisă, în concluzie instanța ajunge la concluzia legalității actului administrativ.

Altă încălcare de ordin procesual la care a atras atenția instanței de apel este că dosarul administrativ, la momentul în care a fost prezentat către reclamantul/apelant nu corespundea prevederilor art. 82 din Codul administrativ. La momentul indicat din dosarul administrativ lipseau procesul verbal al ședinței în care a fost emis actul administrativ contestat, precum și datele privind modul de îndeplinire a cerințelor legale privind cvorumul și majoritatea necesară emiterii unui act administrativ individual de către organele colegiale, fapt care contravine art. 117 din Codul administrativ.

Totodată, la dosarul administrativ prezentat instanței lipsesc actele de dispoziție emise de Comisie în privința cererilor depuse de către reclamantul/apelant. Astfel deşi au fost depuse mai multe cereri și autoritatea publică pârâtă/intimată a recunoscut că unele din ele au fost admise, nici în procesele verbale și nici separat nu sunt expuse încheierile și motivarea privind admiterea sau respingerea cererilor indicate.

Autoritatea emitentă a încălcat şi termenul de examinare a procedurii administrative prevăzut în art. 60 Cod administrativ.

Potrivit prevederilor art. 60 alin (1) Cod Administrativ, termenul general în care o procedură administrativă trebuie finalizată este de 30 de zile. Termenul de examinare este prevăzut și în pct. 8 din Procedura privind întocmirea graficului de întrevederi dintre părinți, bunici, frați, surori aprobată la 22.02.2021. Contrar prevederilor indicate, autoritatea publică pârâtă/intimată nu a prelungit termenul de examinare aşa cum se prevede în art. 60 alin (4) Cod administrativ în care se indică că din motive justificate legate de complexitatea obiectului procedurii administrative, termenul general poate fi prelungit cu cel mult 15 zile. Această prelungire are efect doar dacă este comunicată în scris participanților la procedura

administrativă în termen de 30 de zile, împreună cu motivele prelungirii. La fel în dosarul administrativ lipsește actul prin care se motivează prelungirea termenului şi dovada de comunicare către părți.

O altă încălcare a procedurii stabilite ce afectează legalitatea actului administrativ contestat este că la emiterea acestuia autoritatea emitentă a încălcat procedura stabilită în art. 85 și 94 Cod administrativ, fiind omise obligațiile cu referire la investigare și audiere în cadrul procedurii administrative. Având în vedere impactul prin Decizia Direcției de Asistență Socială şi Protecția Familiei Florești nr. 14 din 11.11.2022, cu privire la stabilirea modului de participare la educația şi întreținerea minorului, a programului de întrevederi autoritatea publică emitentă trebuia să facă tot ce se poate aştepta, în mod rezonabil şi să dea dovadă de diligența cuvenită, pentru a aduce părțile, inclusiv partea apărării şi a asigura participarea efectivă la procedura administrativă a ambilor părinți, precum şi a asigura tatălui cel puțin „să se apere ”, „să întrebe cele necunoscute”, „să solicite audierea martorilor” și „să fie asistat de un avocat ales sau din oficiu”, în special prin dispunerea amânării şedinţelor şi repetarea procedurii de comunicare (Cauza Timar şi alții c. România (Hotărârea din 7 ianuarie 2014, pct. 21)). Deşi în ședința în care s-a emis actul administrativ contestat, apelantul a solicitat amânarea din motiv că avocatul ce îi reprezintă interesele este bolnav, autoritatea intimată a respins cererea fără o motivare în procesul verbal sau încheiere separată şi in mod abuziv a încălcat dreptul la apărare a apelantului.

Reflectă că atât instanța de fond, cât și autoritatea publică intimată a încălcat obligația de motivare a actului administrativ contestat, nu a indicat prevederile normative ce reglementează procedura de emitere a unui act administrativ, nu a motivat decizia emisă și nici modul de contestare a acesteia. Conform art. 118 Cod administrativ motivarea este operațiunea administrativă prin care se expun considerentele care justifică emiterea unui act administrativ individual.

Motivarea soluției adoptate de către autoritatea publică constituie o îndatorire care înlătură orice aspect discreționar în realizarea justiției, dând părților posibilitatea să-şi formeze convingerea cu privire la legalitatea și temeinicia soluției adoptate.

Din hotărârea contestată şi din conținutul actului administrativ contestat nu este clar care anume probe acumulate de autoritatea emitentă în cadrul procedurii administrative au stat la baza constatării faptului că temeiurile care au determinat stabilirea întrevederilor mamei cu copilul, program pe care apelantul îl consideră abuziv față de copii care au fost lăsați de mamă. În consecință, nici instanța de fond şi nici autoritatea publică emitentă nu a motivat soluția pronunțată din mai multe aspecte, aceasta s-a rezumat la o reproducere a unor texte legale, prin invocări neargumentate care au caracter general și abstract, fără o abordare concretă a acestora la cauza respectivă și în afara prezentării considerentelor din care să rezulte concret modul în care a apreciat că se impune adoptată anume soluția pronunțată.

În acest context, apelantul menționează că, actele administrative sunt generatoare de drepturi si obligații pentru părțile procedurii administrative, ceea ce implică necesitatea corespunderii acestora tuturor rigorilor cumulativ. În susținerea acestei opinii, apelantul atrage atenția instanței de apel că actul administrativ contestat a fost emis contrar prevederilor art. 31, 118 Cod administrativ, nefiind motivat, iar motivarea completă este obligatorie, este parte integrantă a actului administrativ individual şi condiţionează legalitatea acestuia, aspecte care au fost ignorate de prima instanță și constituie temei de casare.

Altă încălcare a procedurii stabilite care afectează legalitatea actului administrativ contestat şi care nu a fost apreciat de către instanța de fond este că intimatul în conținutul actului administrativ individual contestat, nu a explicat căile de atac, și anume: calea de atac care urmează să fie înaintată; denumirea și adresa autorității publice sau ale instanței de judecați la care trebuie înaintată calea de atac: termenul pentru exercitarea căii de atac, ceea ce contravine prevederilor art. 124 Cod administrativ care prevede că informația cu privire la exercitarea căilor de atac va conține date privind: a) calea de atac care urmează să fie înaintată; b) denumirea si adresa autorității publice sau ale instanței de judecată la care trebuie înaintată calea de atac; c) termenul pentru exercitarea căii de atac. În actul administrativ autoritatea pârâtă/intimată indică că părțile se pot adresa în litigiu civil cu privire la modificarea graficului sau înlăturarea impedimentelor în comunicare, această formulare se referă la o altă procedură ce face obiectul unei acțiuni civile, dar nu explică calea de atac, termenul și procedura de contestare a actului administrativ aşa cum prevede art. 124 Codul Administrativ. La fel nu pot fi pertinente cauzei trimiterile făcute de autoritatea intimată la dreptul de a solicita modificarea, or aceasta vizează o nouă procedură și nu se echivalează cu obligația de explicare a procedurii de contestare a actului administrativ.

Instanța de fond nu a ținut cont de explicațiile date de Bîrcă Oleg, a.n. *****, c/p ***** care susține că în discuție cu fiul său minor *****, a.n, *****, c/p *****, dânsul deplânge situația că în perioada în care s-a aflat cu mama și bunica pe linie maternă a fost supus acțiunilor de abuz fizic și verbal. Din cauza experiențelor traumatizante, copiii manifestă frică de violențele ulterioare, și continuă să se afle într-o situație extrem vulnerabilă și tensionantă, se simt stresați în urma acțiunilor de conflict și violență generate din partea mamei lor.

Apelantul susține că fiii minori categoric nu doresc să meargă la domiciliul mamei sale sau a bunicii pe linie maternă, spunându-i că le este frică de a nu fi supuși iarăși acțiunilor de agresiune fizică şi verbală. Copii au început a manifesta anxietate și o frică imensă, fapt în legătură cu care apelantul a fost impus de situația de a solicita evaluarea psihologică a copiilor în cadrul procesului administrativ.

Nici autoritatea publică intimată la emiterea actului administrativ contestat şi nici instanța de fond nu au ținut cont că între copii și mama biologică nu există atașament, fapt ce se confirmă şi prin rapoartele de evaluare psihologică anexate la materialele cauzei.

În acest sens, atrage atenția instanței de apel la conținutul Raportului de evaluare psihologică nr. 1 din 12.01.2023 (pag. 5) în care psihologul constată că copilul ***** manifestă afecțiune și dragoste faţă de fratele lui, exprimă un sentiment de siguranță şi încredere față de tatăl lui. Totodată băiatul are o relație semnificativă cu bunicii paterni, bazată pe încredere la nevoile acestuia. Figura maternă este absentă în desenul reprezentat de băiat, acest lucru poate fi exprimat prin absența figurii materne de la creșterea și educația copilului.... Relația copiilor cu bunicii materni este rece și distantă.... aceștia manifestând anumite comportamente „ciudate” de la întoarcerea lor de la aceștia, ca „„mirositul minuțios a alimentelor”, „„trezitul brusc din somn cu plânsete” etc... Relația copiilor cu mama este rece, distantă.

În procesul de evaluare psihologică a copilului nu a fost posibil de evaluat relația mamă-fiu, deoarece dna Bîrcă a refuzat verbal să participe în acest demers, menționând faptul că, doar atunci când va exista o solicitare din partea organelor de drept, va fi deschisă să

participe la evaluarea propriu-zisă (pag. 6). Constatări similare se conțin şi în Raportul de evaluare psihologică nr. 2 din 12.01.2023 în care psihologul constată că copilul ***** prezintă simptome cheie specifice anxietății de separare, exprimate prin teama de a fi singur în spatii familiare, teama de abandon, ritualurile și comportamentele specifice controlului și precauției, resimțirea unui distres recurent la separarea lui de către tata sau bunicii paterni, cu trăiri intense de plâns sau reacții de furie.

În contextul constatării de către psiholog a carentelor de atașament dintre mamă copii, dar și a resimțirii unui distres recurent la separarea copilului de către tata sau bunicii paterni, cu trăiri intense de plâns sau reacții de furie, stabilirea unui grafic de întrevederi în care copii sunt obligați să meargă la domiciliul mamei, ar reprezenta o formă de revictimizare.

Contrar acestor constatări, autoritatea tutelară a dispus stabilirea unui grafic de întrevederi în care copiii să fie expuși separării de figurile față de care prezinta atașament și să se afle într-un mediu care le creează distres recurent la separarea lui de către tata sau bunicii paterni, cu trăiri intense de plâns sau reacții de furie iar instanța de fond fără a cerceta pe deplin toate aspectele a respins acțiunea depusă.

Apelantul nu este împotrivă ca copiii să aibă întrevederi cu mama şi nu creează impedimente în acest sens, doar că în viziunea lui aceste întrevederi trebuie să aibă loc în mediul în care copiii se simt în siguranță, adică la domiciliul tatălui. Spre deosebire de tatăl copilului care întreprinde acțiuni pentru a menține siguranța și echilibru psihologic al copiilor săi, mama copiilor nu a fost cooperantă cu psihologii, or aşa cum se consemnează în rapoartele de evaluare psihologică Bîrcă Cătălina a refuzat verbal să participe în procesul de evaluare, menționând faptul că, doar atunci când va exista o solicitare din partea organelor de drept, va fi deschisă să participe la evaluare.

La adoptarea hotărârii contestate, instanța de fond nu a dat apreciere unei alte încălcări invocate de apelant şi anume că la emiterea actului administrativ nu s-a ținut cont de recomandările psihologului care a indicat că având in vedere simptomele descrise și manifestarea crescută a stărilor de anxietate de separare și temerile excesive se recomandă includerea copiilor într-un program de asistență psihosocială pentru optimizarea stării psihoemoționale și dezvoltarea unei personalități armonioase. În ședința de judecată apelantul a menționat că este de acord să parcurgă acest program recomandat de psihologi și doar după aceasta să fie întocmit un nou grafic de întrevederi.

În drept, și-a motivat apelul pe prevederile art. 206, 231- 234, 240, 240 alin (1) lit c) Cod administrativ RM.

La data de 11.02.2025, avocatul Țurcan-Donțu Arina în interesele lui Bîrcă Oleg a depus cerere de apel suplimentară prin care a comunicat instanței de apel despre practica națională pe marginea cazurilor similare

Mai mult, atât hotărârea instanței de fond cât și actul administrativ contestat prezintă deficiențe în motivare. Or, instanțele de judecată s-au abținut de a da un răspuns convingător la expunerile de bază invocate de părți. Argumentele formulate în fața instanței de fond, nu au fost clarificate, deși Instanța avea obligația de a se pronunța asupra fiecărui argument, astfel ca acestea sa fie răsturnate.

Prin lipsa examinării temeiniciei argumentelor invocate în cererea de apel, constată că intimatul și instanța de fond au dat dovada de un formalism excesiv, în aceasta parte. Or, prin prisma principiului contradictorialității și egalității în arme, instanța era obligată să asigure un echilibru just al intereselor ambelor părți implicate în proces.

În rest, a invocat argumentele reținute în cererea de apel.

Comunicarea actelor:

La data de 02 ianuarie 2024 și 23 decembrie, Colegiul civil a notificat intimat și terțul despre depunerea apelului, oferindu-i-le termen pentru prezentarea referinței și probelor suplimentare (f.d. 179; 180).

Intimata Consiliul raional Florești DASPF Florești și nici persoană terță Bîrcă Cătălina nu au făcut uz de dreptul său procedural și nu au prezentat referință în termenul stabilit.

Poziția părților expusă în ședința instanței de apel:

Reprezentantul apelantului Bîrcă Oleg, avocatul Țurcan-Donțu Arina în ședința instanței de apel a susținut apelul declarat, solicitând admiterea acestuia, casarea soluției instanței de fond, cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere integrală a cererii de chemare în judecată, reiterând argumentele cererii de apel.

Suplimentar a explicat instanței că minorii se află la întreținerea tatălui și a bunicilor de pe linia tatălui chiar de la nașterea acestora.

La moment, Bîrcă Oleg și cu Bîrcă Cătălina sunt în proces de divorț și de stabilire a domiciliului copiilor minori.

Susține că într-adevăr, la data de 03.02.2024 Bîrcă Cătălina s-a prezentat la domiciliul apelantului solicitând de a avea întrevederi cu copiii, aceștia au refuzat respectiv ea s-a adresat la Poliție, în privința lui Bîrcă Oleg a fost deschis dosar contravențional în baza art.64 CCo, care ulterior a fost încetat din motivul lipsei faptului contravenției.

Apelantul Bîrcă Oleg în ședința instanței de apel a susținut apelul declarat, solicitând admiterea acestuia, casarea soluției instanței de fond, cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere integrală a cererii de chemare în judecată, reiterând argumentele cererii de apel.

A indicat instanței că nu cunoaște din ce motiv a plecat soția de la el, nu a aplicat violență asupra ei. Ea a părăsit copii pe când cel mai mare avea vârsta de un an și șapte luni, iar cel mic trei luni.

Nu locuiesc împreună de vreo cinci ani și jumate. Nu au divorțat până acum deoarece a crezut că se v-or împăca, având de crescut doi copii.

Este angajat în câmpul muncii ca operator la *****și își întreține copii.

Nu creează impedimente Cătălinei Bîrcă de a se vedea cu copii, dar ea însăși nu are loc de trai. Când îi lua conform graficului, copii au revenit de la Bîrcă Cătălina având urme de violență fizică. Cu situația respectivă s-a adresat la Primărie prezentând fotografii, și având nevoie de bani pentru a achita un credit a plecat peste hotare iar copii au rămas la bunici, timp în care dumneaei nu s-a prezentat de ai lua.

Nu s-a stabilit un alt grafic de întrevedere cu copii din anul 2022, dumneaei nu vine la copii, ultima dată a fost cu un an în urmă, adică în februarie 2024.

Intimata Consiliul raional Florești DASPF Florești și persoană terță Bîrcă Cătălina, în ședința instanței de apel nu s-au prezentat. Fiind citați legal, nu au anunțat motivele imposibilității prezenței sale.

În temeiul art.239 alin. (2) Codul administrativ, Colegiul a dispus examinarea cauzei în absența părților neprezente, legal citate.

Aprecierea instanței de apel:

Analizând legalitatea hotărârii atacate, prin prisma argumentelor invocate de participanții la proces și materialelor din dosar, Colegiul civil și de contencios administrativ consideră necesar de a casa parțial hotărârea primei instanțe din următoarele considerente.

Potrivit art. 240 alin.(1) lit. c) Codul administrativ, examinând cererea de apel, instanța de apel adoptă una dintre următoarele decizii: casează integral hotărârea primei instanție şi emite o nouă decizie.

În conformitate cu prevederile art.195 Codul administrativ, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art.169–171.

În conformitate cu prevederile art. 231 alin.(2) din Codul administrativ, pentru procedura în apel se aplică corespunzător prevederile cap. II din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.

Materialele cauzei atestă că la data de 30.01.2023, Bîrcă Oleg s-a adresat în instanța de contencios administrativ cu acțiune împotriva Consiliul raional Florești Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei Florești, persoană terță Bîrcă Cătălina, cu privire la anularea actelor administrative, solicitând anularea Deciziei Direcţiei de Asistenţă Socială şi Protecţia Familiei Floreşti nr. 14 din 11.11.2022, cu privire la stabilirea modului de participare la educaţia şi întreţinerea minorului, a programului de întrevederi emisă de Şeful Direcţiei de Asistenţă Socială şi Protecţia Familiei Floreşti, Aurelia Burlacu la data de 11.11.2022, înregistrată cu nr. 1754 din 14.11.2022 și anularea răspunsului cu referire la cererea prealabilă nr. 2000 din 26.12.2022 prin care s-a menţinut Decizia Direcţiei de Asistenţă Socială şi Protecţia Familiei Floreşti nr. 14 din 11.11.2022, cu privire la stabilirea modului de participare la educaţia şi întreţinerea minorului, a programului de întrevederi emisă de Şeful Direcţiei de Asistenţă Socială şi Protecţia Familiei Floreşti, Aurelia Burlacu la data de 11.11.2022, înregistrată cu nr. 1754 din 14.11.2022.

Prin hotărârea Judecătoriei Soroca Sediul Central din 11 august 2023, acțiunea în contencios administrativ la cererea de chemare în judecată a lui Bîrcă Oleg către Consiliul raional Florești Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei Florești, persoană terță Bîrcă Cătălina, cu privire la anularea actelor administrative a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin cererea depusă de către avocatul Țurcan-Donțu Arina în interesele lui Bîrcă Oleg la data de 27.02.2024, s-a solicitat să fie dispusă înlocuirea părții intimate în persoana Consiliului Raional Florești, Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei Florești cu succesorul ei în drepturi procedurale Agenția Teritorială de Asistență Socială Nord-Est.

Prin încheierea Curții de Apel Bălți din 08.05.2024, s-a dispus înlocuirea părții în proces – intimatul-pârât Consiliul raional Florești Direcția Generală Asistență Socială și Protecția Familiei Florești cu succesorul său în drepturi și obligații procedurale Agenția Teritoriale de Asistență Socială Nord-Est, unitatea administrativ-teritoriale de nivelul al doilea raionul Florești(e-mail: atas.nordest@social.gov.md).

Colegiul Civil consideră soluția instanței de fond eronată din motivele ce urmează.

În conformitate cu prevederile art.219 alin.(1)-(4) Cod administrativ, instanța de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanți. Instanța de judecată depune eforturi pentru înlăturarea greșelilor de formă, explicarea cererilor neclare, depunerea corectă a cererilor, completarea datelor incomplete și pentru depunerea tuturor declarațiilor necesare constatării și aprecierii stării de fapt. Instanța

de judecată indică asupra aspectelor de fapt și de drept ale litigiului care nu au fost discutate de participanții la proces. Instanța de judecată nu are dreptul să depășească limitele pretențiilor din acțiune, însă, totodată, nu este legată de textul cererilor formulate de participanții la proces. Instanța de judecată poate avea o discuție juridică cu participanții la proces sau poate da în scris indicații cu privire la situația de drept a cauzei examinate.

În corespundere cu prevederile art.373 alin.(1) - (2) CPC, (1) instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor şi obiecțiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanță. (2) În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces.

Prevederile legale menționate obligă în mod expres instanța de apel să verifice circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite și este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei și să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

De altfel, prin prisma caracterului devolutiv al cererii de chemare în judecată și respectând principiile dreptului administrativ și dreptului procesual civil, instanței de fond îi revenea o deosebită obligație de a exercita controlul judiciar complet, în fapt și în drept. În acest sens, instanța de fond trebuia să determine obiectele materiale ale acțiunii, temeiurile apariției litigiului, să stabilească obiectul probațiunii și reieșind din acestea să identifice cadrul legal pertinent și aplicabil speței.

Conform art.2 alin. (1) Cod administrativ, prevederile prezentului cod determină statutul juridic al participanților la raporturile administrative, atribuțiile autorităților publice administrative şi ale instanțelor de judecată competente pentru examinarea litigiilor de contencios administrativ, drepturile şi obligațiile participanților în procedura administrativă şi cea de contencios administrativ.

Potrivit art.3 Cod administrativ, legislația administrativă are drept scop reglementarea procedurii de înfăptuire a activității administrative şi a controlului judecătoresc asupra acesteia, în vederea asigurării respectării drepturilor şi a libertăților prevăzute de lege ale persoanelor fizice şi juridice, ţinându-se cont de interesul public şi de regulile statului de drept.

Conform art.5 Cod administrativ, activitatea administrativă reprezintă totalitatea actelor administrative individuale şi normative, a contractelor administrative, a actelor reale, precum şi a operațiunilor administrative realizate de autoritățile publice în regim de putere publică, prin care se organizează aplicarea legii şi se aplică nemijlocit legea.

În conformitate cu prevederile art.20 Cod administrativ, dacă printr-o activitate administrativă se încalcă un drept legitim sau o libertate stabilită prin lege, acest drept poate fi revendicat printr-o acțiune în contencios administrativ, cu privire la care decid instanțele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform prezentului cod.

Prin prisma prevederilor art. 206 alin. (1) lit.a) și b) Cod administrativ, o acțiune în contencios administrativ poate fi depusă pentru: a) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ individual (acțiune în contestare); b) obligarea autorității publice să emită un act administrativ individual (acțiune în obligare).

Conform art.189 alin. (1), (3) Cod administrativ, orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice poate înainta o acțiune în contencios administrativ. În cazurile prevăzute de lege, precum și în scopul revendicării drepturilor ce reies dintr-un contract administrativ, acțiunea în contencios administrativ poate fi înaintată și de autoritatea publică.

Prin prisma Codului administrativ, instanța de judecată, nu verifică numai legalitatea unui act administrativ ci realizează verificarea exercitării de către autoritatea publică a întregii activități, a dreptului discreționar. Prin drept discreționar al autorității publice înțelegem pe de o parte puterea pe care o are, autoritatea publică, în baza legii, să hotărască fie necesitatea actului însuși, fie cuprinsul lui, fie momentul alcătuirii lui, în funcție de interesul general pe care trebuie sa-l satisfacă continuu și permanent serviciul public și pe de altă parte posibilitatea acesteia de a opta între mai multe soluții posibile corespunzătoare scopului legii atunci când aplică o dispoziție legală. Exercitarea dreptului discreționar nu permite desfășurarea unei activități administrative arbitrare. Astfel, instanța de judecată analizează dacă, în procesul activității sale decizionale, materializată prin totalitatea actelor administrative individuale și normative, a contractelor administrative, a actelor reale, precum și a operațiunilor administrative, autoritatea publică a realizat dreptul discreționar: 1) cu respectarea limitelor de competență și regulilor de procedură instituite de lege; 2) cu luarea în considerare a tuturor faptele relevante; 3) conform scopului acordat prin lege.

Conform art. 225 Cod administrativ, verificarea de către instanța de judecată a exercitării de către autoritatea publică a dreptului discreționar se limitează la faptul dacă autoritatea publică: a) și-a exercitat dreptul discreționar – se constată faptul acțiunii/ inacțiunii autorității publice; b) a luat în considerare toate faptele relevante – circumstanță care se referă la verificarea legalității în fond al activității autorității administrative; c) a respectat limitele legale ale dreptului discreționar, și d) și-a exercitat dreptul discreționar conform scopului acordat prin lege – circumstanțe care se referă la respectarea condițiilor de ordin procedural și a regulilor în materia competenței stabilite de lege.

Art. 10 alin. (1) al Codului administrativ prevede că, actul administrativ individual este orice dispoziție, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin nașterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public.

Conform art. 39 alin. (2) Cod administrativ, orice persoană care revendică un drept vătămat de către o autoritate publică în sensul art. 17 sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri se poate adresa instanței de judecată competente.

În conformitate cu art. 17 din Codul administrativ, drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.

Potrivit art. 209 alin. (1) lit. a) Cod administrativ, acţiunea în contestare şi acţiunea în obligare se înaintează în decurs de 30 de zile, dacă legea nu prevede altfel. Acest termen începe să curgă de la data comunicării sau notificării deciziei cu privire la cererea prealabilă sau data expirării termenului prevăzut de prezentul cod pentru soluţionarea acesteia.

Din materialele cauzei se desprinde că Bîrcă Oleg și Bîrcă Cătălina s-au aflat în relații de căsătorie iar de la viața în comun s-a născut fiul *****, (a.n. *****) și fiul *****, (a.n.

*****) fapt confirmat prin certificatele de naştere nr.*****și nr.*****eliberate de ***** (f.d. 54-55, dosar administrativ).

Prin ordinul nr.10 din 22.02.2021, Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei Florești a ordonat: instituirea comisiei pentru întocmirea graficului de întrevedere cu copiii minori: Aurica Burlacu - Șef al DGASPF Florești, Petru Rusu - Șef adjunct al DGASPF, Ludmila Cobzac - Specialist principal în problemele familiilor social vulnerabile cu copii în situație cu risc, Rodica Ciobu – Jurist, Stela Creciun – Psiholog și s-a aprobat procedura privind întocmirea graficului de întrevedere cu copii minori (anexa nr.1) (f.d. 1, dosar administrativ).

La data de 08.09.2022 sub nr.1046 în cadrul Direcției Asistență Socială și Protecție a Familiei Florești a fost înregistrată cererea lui Bîrcă Cătălina prin care ultima a solicitat întocmirea unui grafic de întrevedere cu copii săi minori care la acel moment locuiau împreună cu tata Bîrcă Oleg în ***** (f.d.2, dosar administrativ).

Potrivit anchetei sociale din 14.09.2022, comisia de examinare a condițiilor locative a cercetat condițiile de trai ale familiei Bîrcă Cătălina domiciliată în ***** și au constatat că, în componența familie cet. Bîrcă Cătălina, intră următorii membri: Bîrcă Cătălina – beneficiară, ***** – tatăl vitreg al beneficiarei, ***** – mama beneficiarei și ***** – fratele beneficiarei, ultima locuiește la casă la sol compusă din 6 odăi, cu suprafața locativă 58 m2 , supfarața totală 88 m2 , pămînt agricol 1,70 ha, pămînt pe lîngă casă 0,60 ha, dispune de bunuri televizor, frigider și mașină de spălat, un automobil, casa este conectată la rețeaua de gaze naturale butelie, energie termică, sobă, apă centralizată, starea igienică sanitară este adecvată, venitul lunar al familiei este din angajarea cet.***** în sumă de 15 000 lei, patologii familiale lipsesc, la moment familia Bîrcă este în proces de judecată privind desfacerea căsătoriei, au doi copii minori fiul *****și *****care locuiesc cu buneii și tata respectiv, în concluzie s-a stabilit că, condițiile de trai a lui ***** sunt bune și decente (f.d.6-8, dosar administrativ).

Potrivit procesului-verbal nr.8 (extras) al ședinței cu privire la stabilirea modului de participare la educație și întreținere a minorului (-ei, -lor) a programului de întrevedere din 15.09.2022, s-a amânat ședința la cererea lui Bîrcă Oleg depusă prin intermediul avocatului pentru a face cunoștință cu dosarul și a se expune pe marginea cererii (f.d.24, dosar administrativ).

Potrivit procesului-verbal nr.9 (extras) al ședinței cu privire la stabilirea modului de participare la educație și întreținere a minorului a programului de întrevedere din 04.10.2022 comisia a venit cu propunerea ca minorii să fie evaluați de către un specialist în domeniul din cadrul Serviciului psihopedagogic din cadrul Direcției Educație Florești după care se vor întruni într-o altă ședință cu posibilitatea întocmirii graficului dintre mamă-fii (f.d.59-60, dosar administrativ).

La ședința din 11.11.2022 a fost prezentă doar Bîrcă Cătălina, Bîrcă Oleg nefiind prezent, a depus la data de 11 noiembrie 2022 orele 08.25 în cadrul serviciului secretariat DGASPF Florești cerere parvenită de la avocatul Arina Țurcan prin care a solicitat amânarea ședinței cu posibilitatea examinării cererii date în ședință pentru data de 17.11.2022 orele 13.30 pe motivul ca ultima s-ar afla în concediu medical iar din discuția telefonică cu dna Tatiana Văscăuțan a constatat că la ședințele privind evaluarea minorilor de către psiholog s-a prezentat doar Bîrcă Cătălina iar Bîrcă Oleg nu a răspuns la apelurile telefonice inițiate de ea (f.d.61-65, dosar administrativ).

Prin procesul-verbal nr.9 (extras) al ședinței cu privire la stabilirea modului de participare la educație și întreținere a minorului (-ei, -lor) a programului de întrevedere din 11.11.2022 s-a decis: în I și a III săptămână, în intervalul zilei de sâmbătă orele 11.00 - duminică orele 14.00, a fiecărei luni, minorii *****, născut la data de ***** și *****, născut la data de *****, vor merge la domiciliul mamei Bîrcă Cătălina, situat în ***** Mama minorilor, își v-a lua copii de la domiciliul tatălui și îi v-a înapoia tatălui la domiciliul acestuia. În perioada aflării minorilor *****și *****cu mama, ultima este responsabilă de viața și sănătatea copiilor săi minori. Prezenta decizie este valabilă pe perioada desfăşurării procesului privind determinarea domiciliului copiilor minori cu unul din părinţi, cu posibilitatea depunerii cererii similare, pentru schimbarea orelor de întrevedere (f.d.75-76, dosar administrativ).

Prin decizia nr. 14 din 11 noiembrie 2022 (f.d.77) Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei Florești a hotărât: în I-a săptămână, în intervalul zilelor de sâmbătă orele 11.00 - duminică orele 14.00 şi a III-a săptămână în intervalul zilelor de sâmbătă orele 11.00 - duminică orele 14.00, a fiecărei luni minorii ***** şi *****, vor merge la domiciliul mamei biologice *****, situat în *****; Mama minorilor *****, își v-a lua fiii minori de la domiciliul tatălui şi îi v-a înapoia tatălui la domiciliul acestuia. În perioada aflării minorilor *****şi *****cu mama, ultima este responsabilă de viaţa şi sănătatea copiilor săi minori; Prezenta decizie este întocmită pe perioada desfășurării cauzei civile în instanţa de judecată, privind determinarea domiciliului copiilor minori, în urma desfacerii căsătoriei dintre părinţii biologici. Cu posibilitatea depunerii unei cereri similare repetate privind întocmirea unui alt grafic de întrevedere dintre copiii-părinţi; prezenta decizie se aduce la cunoştinţă ambelor părţi; în caz, că nu sunteţi de acord cu decizia luată, sunteţi în drept de a vă adresa în instanţa de judecată, pentru a soluţiona litigiul dat.

Conform art.6 alin.(l) Cod administrativ, procedura administrativă este activitatea autorităţilor publice cu efect în exterior, îndreptată spre examinarea condiţiilor, pregătirea şi emiterea unui act administrativ individual, spre examinarea condiţiilor, pregătirea şi încheierea unui contract administrativ sau examinarea condiţiilor, pregătirea şi întreprinderea unei măsuri strict de autoritate publică.

La data de 18 noiembrie 2022, Bîrcă Oleg s-a adresat la Consiliul raional Florești Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei Florești cu cerere prealabilă privind anularea în parte a deciziei nr. 14 din 11.11.2022 „Cu privire la stabilirea modului de participare la educaţia şi întreţinerea minorului a programului de întrevedere, motivând că aceasta a fost emisă cu încălcarea obligației de motivare a hotărârii și încălcarea dreptului de a fi reprezentat de un avocat (f.d.78-83, dosar administrativ).

Potrivit art.60 alin. (4) Codul familiei, litigiile dintre părinţi privind educaţia și instruirea copiilor se soluţionează de către autoritatea tutelară locală, iar decizia acesteia poate fi atacată pe cale judecătorească.

Potrivit răspunsului Direcției Asistență Socială și Protecție a Familiei Florești Nr. 2000 din 26.12.2022, avocatului Arina Țurcan și lui Bîrcă Oleg li s-a comunicat că, la data de 11.11.2022, de către Direcţia Generală Asistenţă Socială şi Protecţie a Familiei Floreşti, a fost emisă dispoziţia cu nr.14, privind stabilirea modului de participare la educaţia şi întreţinerea copiilor minori *****, născut la data de ***** şi *****, născut la data de *****, de către mama biologică *****. Această decizie fiind valabilă, pe perioada desfăşurării cazului privind determinarea domiciliului copiilor minori în instanţa de judecată, cu posibilitatea depunerii unei cereri similare repetate, privind întocmirea unui alt grafic de

întrevedere dintre părinţi-copiii. La luarea deciziei date, s-a ţinut cont de faptul că: ultima este caracterizată pozitiv de către APL *****rnul Soroca, domiciliul actual al mamei biologice, totodată mama nu este decăzută din drepturile părinteşti, astfel fiindu-le îngrădite drepturile minorilor la întrevederi cu mama biologică. Ultima în cadrul şedinţei menţionând: că tatăl copiilor cât şi buneii de pe linie paternă, îi creează impedimente la creşterea şi educarea copiilor săi minori. Totodată în pct.5 al prezentei decizii din data de 11.11.2022, este clar menţionat, dacă nu sunteţi de acord cu decizia luată, sunteţi în drept de a vă adresa în instanţa de judecată, pentru soluţionarea litigiului dat (f.d.109, dosar administrativ).

Reieșind din conținutul prevederilor art.11 alin.(1)-(2) Cod administrativ, actele administrative individuale pot fi: a) acte defavorabile – actele care impun destinatarilor lor obligaţii, sancţiuni, sarcini sau afectează drepturile/interesele legitime ale persoanelor ori care resping, în tot sau în parte, acordarea avantajului solicitat; b) acte favorabile – actele care creează destinatarilor săi un beneficiu sau un avantaj de orice fel. (2) Destinatarul unui act administrativ individual este doar persoana către care actul administrativ se îndreaptă. Terţii, ale căror drepturi sunt afectate de actul administrativ individual, nu sunt destinatarii acestuia.

Potrivit art.69 alin.(1) Cod administrativ, (1) Procedura administrativă se iniţiază la cerere sau din oficiu. Procedura administrativă iniţiată din oficiu începe odată cu efectuarea primei acţiuni procedurale, iar cea iniţiată la cerere se consideră iniţiată din momentul depunerii cererii.

Conform art.78 alin.(1) Cod administrativ, (1) Procedura administrativă se finalizează prin efectuarea unei operaţiuni administrative sau prin emiterea unui act administrativ individual, respectiv încheierea unui contract administrativ.

Prin decizia nr. 14 din 11 noiembrie 2022, Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei Florești nu au fost motivate circumstanțele care au stat la baza emiterii acesteia.

De altfel, Colegiul Civil reține că este în atribuția autorităților publice să-și motiveze actele administrative individuale și operațiunile administrative or, în cazul actelor administrative individuale, motivarea se referă, în principal, la cauzele de fapt şi de drept care au impus adoptarea actului.

În principal, motivarea actului administrativ individual presupune existența temeiurilor esențiale de drept și de fapt pe care le-a luat în considerare autoritatea publică pentru decizia sa.

De altfel, legiuitorul a stabilit obligația motivării actelor administrative individuale în conținutul art. 31 Cod Administrativ care sună în felul următor: „Actele administrative individuale și operațiunile administrative scrise trebuie să fie motivate”.

Potrivit art.118 alin.(1)-(3) Cod Administrativ, (1) Motivarea este operaţiunea administrativă prin care se expun considerentele care justifică emiterea unui act administrativ individual. În motivare se indică temeiurile esenţiale de drept şi de fapt pe care le-a luat în considerare autoritatea publică pentru decizia sa. Din motivarea deciziilor discreţionare trebuie să poată fi recunoscute şi punctele de vedere din care autoritatea publică a reieşit la exercitarea dreptului discreţionar. Motivarea trebuie să se refere şi la argumentele expuse în cadrul audierii. (2) Motivarea completă a unui act administrativ individual cuprinde: a) motivarea în drept – temeiul legal pentru emiterea actului administrativ, inclusiv formele procedurale obligatorii pe care se bazează actul; b) motivarea în fapt – oportunitatea emiterii actului administrativ, inclusiv modul de exercitare a dreptului discreţionar, dacă este cazul; c)

în cazul actelor administrative defavorabile – o descriere succintă a procedurii administrative care a stat la baza 9 emiterii actului: investigaţii, probe, audieri, opinii ale participanţilor contrare conţinutului final al actului etc. (3) Motivarea completă este obligatorie, este parte integrantă a actului administrativ individual şi condiţionează legalitatea acestuia.

Potrivit art.120 Cod Administrativ, (1) Un act administrativ individual emis sau confirmat în scris trebuie să cuprindă: a) numele/denumirea autorităţii publice care a emis actul administrativ; b) numele colaboratorului autorităţii publice care a emis actul administrativ; c) numele destinatarului actului administrativ; d) data la care a fost emis actul administrativ; e) decizia luată (partea dispozitivă a actului administrativ); f) **motivarea deciziei luate, inclusiv indicarea actelor normative pentru a căror punere în aplicare se emite actul administrativ**; g) decizia cu privire la cheltuieli; h) informaţia cu privire la exercitarea căilor de atac; i) semnătura olografă/electronică a persoanei din cadrul autorităţii publice care a emis actul administrativ sau, după caz, semnătura electronica a autorităţii care a emis actul administrativ.

Motivarea deciziei autorității publice locale, constituie o condiţie de fond şi formă obligatorie a deciziei, nerespectarea căreia duce la incidenţa soluţiei de anulare a acesteia, care raportată la normele de drept enunțate, decizia nr. 14 din 11 noiembrie 2022, Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei Florești cu privire la stabilirea modului de participare la educația și întreținerea minorului, a programului de întrevedere, nu corespunde.

Suplimentar, Colegiul Civil învederează anexa nr. 1 la ordinul nr. 10 din 22.02.2021 privind întocmirea graficului de întrevedere cu copiii minori.

Potrivit pct. 4.5 din anexa nr. 1 menționată, „După examinarea cauzei DGASOF Florești, va emite o decizie motivată cu referire la graficul de întrevederi întocmit în care vor fi descrise următoarele aspecte: circumstanțele cauzei care au fost constatate în cadrul ședinței de audiere, probele pe care se întemeiază concluziile comisiei privitoare la aceste circumstanțe, argumentele invocate de comisie la stabilirea graficului de întrevederi, legile de care s-a călăuzit Comisia. În vederea argumentării acestor cerințe facem trimitere la jurisprudența Curții Europene pentru Drepturile Omului în care se explică că atunci când tratamentul diferențiat (adică limitarea unor drepturi) se bazează pe genul persoanei, autoritățile publice trebuie să prezinte argumente întemeiate care să explice necesitatea măsurilor adoptate în circumstanțele cauzei, și dacă acestea sunt întemeiate doar pe faptul că persoana este de un anumit gen, cauza este evident una de discriminare.

De altfel, Colegiul constată că prevederile pct. 4.5 din anexa nr. 1 la ordinul nr. 10 din 22.02.2021 privind întocmirea graficului de întrevedere cu copiii minori la fel nu au fost incluse în decizia nr. 14 din 11 noiembrie 2022.

Subsecvent, Colegiul Civil atrage atenția asupra faptului că potrivit pct. 4.4 din anexa nr. 1 la ordinul nr. 10 din 22.02.2021 privind întocmirea graficului de întrevedere cu copiii minori este stabilit că, „În procesul de examinare a solicitărilor privind întocmirea graficului de întrevederi DGASPF Florești, va solicita opinia psihologului școlar sau a unui alt psiholog ce a lucrat cu copilul, pentru a obține informații cu referire la dezvoltarea copilului, conduita copiilor în raport cu aceștia etc. dintr-o sursă obiectivă.

Potrivit procesului verbal nr. 13 al ședinței Comisiei Multidisciplinare Teritoriale din 19.10.2020 cât și pe parcursul examinării solicitării privind întocmirea graficului de întrevederi în speța propusă, opinia psihologului școlar sau a unui alt psiholog ce a lucrat cu minorii ***** și ***** nu a fost identificată.

Contrar celor stabilite de către instanța de fond, actul administrativ contestat, nu cuprinde totalitatea elementelor de formă/structură și anume, motivarea deciziei luate, indicarea prevederilor art.52, 56 Codul familiei nu este suficientă pentru o motivare coerentă, reieșind din cele expuse mai sus.

La fe, potivit Deciziei Direcţiei de Asistenţă Socială şi Protecţia Familiei Floreşti nr. 14 din 11.11.2022, cu privire la stabilirea modului de participare la educaţia şi întreţinerea minorului(-ei, -lor), a programului de întrevederi emisă de Şeful Direcţiei de Asistenţă Socială şi Protecţia Familiei Floreşti, Aurelia BURLACU la data de 11.11.2022, s-a dispus că copiii minori vor merge la domiciliul mamei biologice Bîrcă Cătălina situat în *****.

Din materialele cauzei, potrivit ceertificatului eliberat de primăria s. *****rn. Soroca, se constată că Bîrcă Cătălina are doar înscrierea la viza de domiciliu dar nu locuiește pe teritoriul satului. În perioada 2022-2024 nu s-a aflat pe toritoriul satului *****rn. Soroca. Astfel, nu este clar unde și în ce condiții ar urma să meargă minorii *****, născut la data de ***** și *****, născut la data de ***** potrivit Deciziei Direcţiei de Asistenţă Socială şi Protecţia Familiei Floreşti nr. 14 din 11.11.2022. (f.d 35 Vol. II)

Având în vedere caracterul incomplet al Deciziei Direcţiei de Asistenţă Socială şi Protecţia Familiei Floreşti nr. 14 din 11.11.2022, cu privire la stabilirea modului de participare la educaţia şi întreţinerea minorului(-ei, -lor), a programului de întrevederi emisă de Şeful Direcţiei de Asistenţă Socială şi Protecţia Familiei Floreşti, Aurelia BURLACU la data de 11.11.2022, fapt ce duce la anularea acestuia, Colegiul va admite și pretenția petiționarului cu privire la anularea răspunsului la cererea prealabilă nr. 2000 din 26.12.2022 prin care s-a menţinut Decizia Direcţiei de Asistenţă Socială şi Protecţia Familiei Floreşti nr. 14 din 11.11.2022, cu privire la stabilirea modului de participare la educaţia şi întreţinerea minorului(-ei, -lor), a programului de întrevederi emisă de Şeful Direcţiei de Asistenţă Socială și Protecţia Familiei Floreşti, Aurelia BURLACU la data de 11.11.2022, înregistrată cu nr. 1754 din 14.11.2022.

Reiterând motivele de fapt și de drept analizate succesiv supra, statuând faptul că, instanța de fond nu a elucidat pe deplin circumstanțele speței deduse judecății, în consecință a admis erori în aprecierea probatoriului administrat și în interpretarea normelor legale, Completul de Contencios Administrativ al Curții de Apel Nord concluzionează despre necesitatea admiterii apelului declarat de avocatul Țurcan-Donțu Arina în interesele lui Bîrcă Oleg, casării actului judecătoresc contestat cu emiterea unei noi decizii.

Conducându-se de prevederile art.240 alin.(1) lit.c) Cod administrativ, Colegiul civil și de contencios administrativ,-

Decide:

Admite apelul declarat de avocatul Țurcan-Donțu Arina în interesele lui Bîrcă Oleg.

Casează integral hotărârea Judecătoriei Soroca Sediul Central din 11 august 2023, emisă în cauza civilă în ordinea contenciosului administrativ la cererea de chemare în judecată înaintată de Bîrcă Oleg către Consiliul raional Florești DASPF Florești, persoană terță Bîrcă Cătălina cu privire la anularea actelor administrative și emite o nouă decizie după cum urmează:

Se admite cererea de chemare în judecată înaintată de Bîrcă Oleg către Consiliul raional Florești DASPF Florești, persoană terță Bîrcă Cătălina cu privire la anularea actelor administrative.

Se anulează Decizia Direcţiei de Asistenţă Socială şi Protecţia Familiei Floreşti nr. 14 din 11.11.2022, cu privire la stabilirea modului de participare la educaţia şi întreţinerea minorului(-ei, -lor), a programului de întrevederi emisă de Şeful Direcţiei de Asistenţă Socială şi Protecţia Familiei Floreşti, Aurelia BURLACU la data de 11.11.2022, înregistrată cu nr. 1754 din 14.11.2022.

Se anulează răspunsul la cererea prealabilă nr. 2000 din 26.12.2022 prin care s-a menţinut Decizia Direcţiei de Asistenţă Socială şi Protecţia Familiei Floreşti nr. 14 din 11.11.2022, cu privire la stabilirea modului de participare la educaţia şi întreţinerea minorului(-ei, -lor), a programului de întrevederi emisă de Şeful Direcţiei de Asistenţă Socială şi Protecţia Familiei Floreşti, Aurelia BURLACU la data de 11.11.2022, înregistrată cu nr. 1754 din 14.11.2022.

Decizia este definitivă, cu drept de recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de două luni de la pronunțarea deciziei motivate prin intermediul Curții Supreme de Justiție.

Președintele ședinței
Judecător Elena Grumeza

Judecătorii Stanislav Grosu Natalia Costaș